

[Udenrigsministeren.]

pris, Willy Brandt, der klart har sagt, at udgangspunktet for hans åbning-mod-øst-politik var forankringen i det vestlige samarbejde, og dermed tænkte han vel at mærke ikke alene på NATO, men også på Det europæiske Fællesskab. Det er klart, at Willy Brandts østpolitik ikke har gjort det alene. Hvis hans udspil ikke var blevet besvaret imødekommende fra øst, havde vi ikke været i den afspændingssituation, vi i dag er i.

Willy Brandts bestræbelser for at normalisere Forbundsrepublikkens forhold til de østlige naboer, og her tænker jeg navnlig på grundaftalen mellem de to tyske stater, har for Danmarks vedkommende bl. a. sat sig spor i oprettelsen af dipolomatiske forbindelser mellem Danmark og DDR. Med grundaftalen mellem de to tyske stater er vejen endelig banet for, at de til efteråret kan optages i FN.

Som jeg nævnte før, er det mest åbenbare tegn på afspændingen nu i Europa de igangværende forberedelser i Helsingfors til sikkerheds- og samarbejdskonferencen. Jeg synes, det er værd at understrege igen, at aldrig før er så mange europæiske landes repræsentanter trådt sammen på lige fod, ikke som sejrherre og besejrede efter et opgør, men for at drøfte udformningen af Europas fremtid. 34 lande tager del — alle europæiske lande med undtagelse af Albanien, der jo har sin særlige situation.

Drøftelserne er netop for et par dage siden gået ind i deres fjerde runde, og jeg synes, der i det store og hele er grund til at være tilfreds med drøftelsernes hidtidige forløb. Atmosfæren har været overordentlig god, og der har fra alle sider været virkelig vilje til at nå tilfredsstillende resultater. Vi kan vel sige, at der stadig væk i alle kredse næres et almindeligt håb om, at selve konferencen kan indledes med udenrigsministermødet i slutningen af juni, sådan som vi hidtil har sigtet imod det.

Under de hidtidige drøftelser har man gradvis arbejdet sig ind mod problemernes kerne. Det kan derfor ikke overraske, hvis forhandlingerne nu i fjerde forberedelsesrunde måske nok vil skride en lille smule langsomt frem. Som tingets medlemmer ved, falder drøftelserne i fire hovedemner.

For det første sikkerhedsspørgsmål, det vil navnlig sige principper for forholdet mel-

lem stater og visse militære forhold, for det andet økonomisk samarbejde, for det tredje det, vi kalder menneskelige forbindelser: kultur, undervisning, udveksling af informationer over grænserne, og endelig for det fjerde det meget afgørende spørgsmål om, hvordan konferencen kan følges op.

Man er kommet længst med det forberedende arbejde vedrørende sikkerhedsspørgsmålene og det økonomiske samarbejde. Her kan der skimtes, hvad man har lov at kalde omrids til almindeligt acceptable kompromiser på flere områder. Sådan som det blev vedtaget i erklæringen fra topmødet i Paris i oktober, vil EF i sin fælles handelspolitik over for østlandene virke for et samarbejde baseret på gensidighed og med sigte på at fremme afspændingen i Europa. Også i forholdet til østlandene er det et åbent EF, der tilsigtes.

Derimod må det indrømmes, at arbejdet ikke er så vældigt vidt fremskredet med hensyn til fremme af de menneskelige forbindelser og udvekslinger inden for kultur, undervisning og information. Som det vil være medlemmerne bekendt, er det Danmark, der har stillet forslag, som skulle tjene til at forstærke den udvikling, der allerede er i gang inden for de forskellige områder, og sætte nye udviklinger i gang, hvor der er behov og mulighed for det. Men lad os dog endelig indrømme helt klart: det drejer sig om meget ømme punkter, og vi har da også fra dansk side under forhandlingerne i Helsingfors gentagne gange fremhævet hensynet til de enkelte landes væsentlige interesser og de grundlæggende principper for deres eksistens. Men der skal ikke herske tvivl om, at vi fra dansk side lægger afgørende vægt på fremskridt inden for disse områder, og jeg har gjort de danske synspunkter meget klart i de samtaler, jeg for nylig har haft her i byen under den rumænske og den polske udenrigsministers besøg i Danmark. Jeg har peget på over for dem, at det ville være meget vanskeligt at skabe tillid til ønsket om afspænding mellem øst og vest, hvis så oplagte punkter som disse ikke kunne møde en rimelig grad af åbenhed fra østlig side.

Jeg tror, jeg kan sige, at vore ønsker og håb er afpasset til de politiske realiteter. Vi forventer ikke alle problemers løsning med ét slag, men det må også siges, at hvis denne konference, som så mange ser hen til, skal